

Sekretess vid Försäkringskassans handläggning av ärenden om högkostnadsskydd för elanvändare och slopad kontrolluppgiftsskyldighet

Sammanfattning

Energimarknadsinspektionen (Ei) tillstyrker förslaget att införa en ny sekretessbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen till skydd för enskilda personliga förhållanden vid Försäkringskassans handläggning av ärenden om högkostnadsskydd för elanvändare som är konsumenter.

Ei har inga synpunkter på förslaget att slopa kontrolluppgiftsskyldigheten för ersättning som avser utbetalning av högkostnadsskydd för elanvändare.

Ei avstyrker förslaget att *inte* införa en ny sekretessbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen vid Försäkringskassans handläggning av ärenden om högkostnadsskydd för elanvändare som *inte* är konsumenter.

Energimarknadsinspektionens övervägande

I den remitterade promemorian görs bedömningen att sekretess ska gälla hos Försäkringskassan i ärende om stöd till elanvändare för att mildra effekterna av höga elpriser för uppgift om en enskilda personliga förhållanden. Däremot anses inte motsvarande behov finnas för juridiska personer. Till stöd för denna bedömning anges bland annat att det kan tänkas att ett företags elförbrukning skulle kunna vara intressant ur ett konkurrenshänseende eller på något annat sätt avslöja företagshemligheter. När det gäller stödverksamhet till näringslivet finns det dock ett stort intresse av att kunna granska t.ex. vilka företag som beviljas stöd och med vilka belopp (se t.ex. prop. 2020/21:168). Det är därför viktigt att allmänheten och massmedierna ges möjlighet till insyn i hur högkostnadsskyddet tillämpas i förhållande till företag. Det är med andra ord viktigt att Försäkringskassan i egenskap av handläggande myndighet arbetar så öppet och

transparent som möjligt. Detta medför att beslut om stöd till företag inte bör omfattas av sekretess.

Ei delar inte bedömningen att beslut om stöd till företag inte bör omfattas av sekretess. Ett företags elförbrukning skulle mycket väl kunna vara intressant ur ett konkurrenshänseende. Ett företags elförbrukning kan till exempel vara en del av integrerade processer i ett företags verksamhet och som sådana vara mycket intressanta ur ett konkurrenshänseende. Ett företag som inte vill röja sin elförbrukning kan inte heller avstå från ett beslut om elstöd eftersom detta ska betalas ut automatiskt enligt Svenska kraftnäts modell.

Av kammarrätten i Jönköpings dom den 21 juni 2022 i mål nr 77-22 framgår bland annat följande. Sekretess gäller enligt 30 kap. 23 § första stycket 1 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), i den utsträckningen regeringen meddelar föreskrifter om det, i en statlig myndighets tillståndsgivande verksamhet för uppgifter om enskilda affärs- och driftförhållande, om det kan antas att den enskilde lider skada av att uppgifterna röjs. Sådan sekretess gäller i Energimarknadsinspektionens verksamhet för tillståndsgivning, se 9 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) och punkt 9 i bilagan till förordningen. Det raka skaderekvisitet i bestämmelsen innebär en presumtion för att uppgifterna är offentliga. I förarbeten till 1980 års sekretesslag ansåg lagstiftaren att med affärs- och driftförhållanden avses bland annat affärshemligheter som konstruktionsarbete, utredningar av annat slag, förhandlingar och andra affärshändelser (jfr prop. 1979/80:2 del A s. 145). Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att bl.a. en näringsidkares tekniska förmåga och kapacitet normalt utgör företagshemligheter (jfr HFD 2016 ref. 17).

Kammarrätten kom i sin dom fram till att uppgifterna om effektbehov i den begärda handlingen är hänförliga till företagets affärs- och driftförhållanden. Vidare ansågs att ett röjande av dem kunde antas innebära skada för företaget. Sekretess gäller därför för uppgifterna. Ei anser att samma förhållande gör sig gällande för ett företags uppgifter i Försäkringskassans ärenden om beslut om stöd till elanvändare för att mildra effekterna av höga elpriser.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Therése Hindman Persson. Vid den slutliga handläggningen deltog även chefsjuristen Göran Morén, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Therése Hindman Persson

Göran Morén

Remissvaret publiceras på Ei:s webbplats.

2022-12-12

2022-103314-0002